

# Облікова картка дисертації

## I. Загальні відомості

**Державний обліковий номер:** 0822U100731

**Особливі позначки:** відкрита

**Дата реєстрації:** 26-02-2022

**Статус:** Захищена

**Реквізити наказу МОН / наказу закладу:**



## II. Відомості про здобувача

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Гнітецький Максим Олегович

2. Hnitetskiy Maxim Olehovich

**Кваліфікація:**

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Вид дисертації:** доктор філософії

**Шифр наукової спеціальності:** 201

**Назва наукової спеціальності:** Аграрні науки та продовольство. Агрономія

**Галузь / галузі знань:**

**Освітньо-наукова програма зі спеціальності:** Не застосовується

**Дата захисту:** 08-02-2022

**Спеціальність за освітою:** Агрономія

**Місце роботи здобувача:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Сектор науки:** Не застосовується

### **III. Відомості про дисертацію**

**Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради):** ДФ 55.859.021

**Повне найменування юридичної особи:** Сумський національний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 04701013

**Місцезнаходження:** вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40021, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Сектор науки:** Не застосовується

### **IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію**

**Повне найменування юридичної особи:** Сумський національний аграрний університет

**Код за ЄДРПОУ:** 04701013

**Місцезнаходження:** вул. Герасима Кондратьєва, буд. 160, м. Суми, Сумський р-н., Сумська обл., 40021, Україна

**Форма власності:**

**Сфера управління:** Міністерство освіти і науки України

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Сектор науки:** Не застосовується

### **V. Відомості про дисертацію**

**Мова дисертації:**

**Коди тематичних рубрик:** 68.35.49

**Тема дисертації:**

1. Особливості прояву господарських ознак серед потомства від міжвидових і міжсорткових схрещувань картоплі
2. Peculiarities of manifestation of economic traits among offspring from interspecific and intervarietal crossings of potatoes

**Реферат:**

1. Дисертаційна робота присвячена дослідженню особливостей прояву господарських ознак серед потомства від міжвидових і міжсорткових схрещувань картоплі. Експериментально доведено неоднаковий вплив компонентів схрещування на енергію проростання та лабораторну схожість насіння. У цілому, перевага за проявом показників серед насіння від міжвидових схрещувань була вищою, відповідно, на 3,1 і 5,1%, ніж міжсорткових. Виявлений позитивний вплив на вираження показників намочування насіння в

параамінобензойній кислоті. Залежно від походження комбінацій втрати матеріалу на етапах вирощування сіянців були різними. Доведена перспективність компонентів схрещування – беккросів міжвидових гібридів, порівняно з сортами, за фенотиповим проявом продуктивності та її складових. Це стосувалось також порівняння вираження показника серед потомства та кращого запилювача, материнської форми. Висока позитивна залежність виявлена лише між середньою популяційною продуктивністю та часткою гібридів з вищим проявом ознаки, ніж у кращого з батьків. У окремих комбінаціях виявлене потомство із істинним гетерозисом, додатним значенням ступеню трансгресії та частоти трансгресії. Встановлено вищий потенціал потомства від беккросування, ніж від внутрішньовидових схрещувань, за вмістом крохмалю у бульбах, що за середнім популяційним значенням показника вимірювалось, відповідно, 13,8–19,5 % та 13,1–17,9 %. Наукова новизна одержаних результатів. Вперше виявлено позитивний вплив ПАБК на проростання гібридного насіння; встановлено перевагу гібридного насіння міжвидового походження над внутрішньовидовим за енергією проростання, лабораторною схожістю; доведена більша перспективність для виділення цінних гібридів матеріалу від беккросування міжвидових батьківських форм; визначено вплив репродукування гібридів на вираження показників; встановлено генетичний потенціал батьківських форм як донорів ознак, специфічність взаємодії генотипів та її вплив на прояв показників серед потомства.

2. The dissertation work is devoted to research of features of display of economic signs among posterity from interspecific and intervarietal crosses of potatoes. The unequal influence of crossbreeding components on germination energy and laboratory germination of seeds has been experimentally proved. In general, the predominance of seeds among interspecific crosses was higher by 3.1 and 5.1%, respectively, than between varieties. A positive effect on the expression of seed soaking in paraaminobenzoic acid. Depending on the origin of the combinations, material losses at the seedling stages were different. The prospects of crossbreeding components - backcrosses of interspecific hybrids, in comparison with varieties, by phenotypic manifestation of productivity and its components are proved. This also applied to the comparison of the expression of the indicator among the offspring and the best pollinator, the maternal form. A high positive relationship was found only between the average population productivity and the share of hybrids with a higher manifestation of the trait than the better parent. In some combinations, offspring were found with true heterosis, a positive value of the degree of transgression and the frequency of transgression. A higher potential of offspring from backcrossing than from intraspecific crosses was found in terms of starch content in tubers, which was measured at 13.8–19.5% and 13.1–17.9%, respectively, according to the average population value of the indicator. Scientific novelty of the obtained results. For the first time, a positive influence of PABX on the germination of hybrid seeds was revealed; the advantage of hybrid seeds of interspecific origin over intraspecific in terms of germination energy and laboratory germination has been established; proven greater prospects for the selection of valuable hybrids of the material from the backcrossing of interspecific parental forms; the influence of hybrid reproduction on the expression of indicators is determined; the genetic potential of parental forms as donors of traits, specificity of genotype interaction and its influence on the manifestation of indicators among offspring are established.

**Державний реєстраційний номер ДіР:**

**Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:**

**Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:**

**Підсумки дослідження:**

**Публікації:**

**Наукова (науково-технічна) продукція:**

**Соціально-економічна спрямованість:**

**Охоронні документи на ОПВ:**

**Впровадження результатів дисертації:**

**Зв'язок з науковими темами:**

## **VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Подгаецький Анатолій Адамович
2. Podhaietskyi Anatolii Adamovich

**Кваліфікація:** 06.01.05, 06.01.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Сектор науки:** Не застосовується

## **VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів**

**Офіційні опоненти**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Івченко Тетяна Володимирівна
2. Ivchenko Tatiana Volodymyrivna

**Кваліфікація:** 06.01.05

**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується

**Додаткова інформація:**

**Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Сектор науки:** Не застосовується

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Балашова Галина Станіславівна
2. Balashova Halyna Stanislavivna

**Кваліфікація:** 06.01.05**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Сектор науки:** Не застосовується**Рецензенти****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Власенко Володимир Анатолійович
2. Vlasenko Volodymyr Anatoliyovych

**Кваліфікація:** 06.01.05, 06.01.05**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:****Код за ЄДРПОУ:****Місцезнаходження:****Форма власності:****Сфера управління:****Ідентифікатор ROR:** Не застосовується**Сектор науки:** Не застосовується**Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Троценко Володимир Іванович
2. Trotsenko Vladimir Ivanovich

**Кваліфікація:** 06.01.05**Ідентифікатор ORCID ID:** Не застосовується**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:**

**Код за ЄДРПОУ:**

**Місцезнаходження:**

**Форма власності:**

**Сфера управління:**

**Ідентифікатор ROR:** Не застосовується

**Сектор науки:** Не застосовується

## **VIII. Заключні відомості**

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
голови ради**

Міщенко Юрій Григорович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові  
головуючого на засіданні**

Міщенко Юрій Григорович

**Відповідальний за підготовку  
облікових документів**

**Реєстратор**

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є  
відповідальним за реєстрацію наукової  
діяльності**



Юрченко Т.А.